2. ANLATALIM

a. Aşağıdaki örnek olayı okuyunuz. Kardeşlerden hangisinin haklı olduğuna karar veriniz ve haklı olan kardeşin hangisi olduğunu küçük bir kâğıda yazınız.

Haklı olan kardeş hiçbiri değildir çünkü topaç ortak bir oyuncaktır ve birlikte oynamaları gerekir. Paylaşmak en doğru davranıştır.

Affan dede çocukluğunda oynadığı topacı torunlarına getirmiştir. Ancak kardeşler topaçla tek başına oynamak istemektedir. Küçük kardeş "Küçük olduğum için ben almalıyım." derken büyük kardeş "Benim olmalı çünkü ben büyüğüm." diye ısrar etmektedir.

b. Sınıfta dolaşmaya başlayınız, bu sırada görüşünü merak ettiğiniz arkadaşlarınızı seçip birbirinize kâğıtlarınızı gösteriniz ve niçin böyle düşündüğünüzü açıklayınız. Varsa sorularınızı sorunuz, sorularınız cevaplandıktan sonra sınıfta yeniden dolaşmaya devam ediniz.

Kâğıdımda "birlikte oynamalılar" yazdım. Arkadaşlarıma gösterdiğimde bazıları küçük kardeşin haklı olduğunu düşündü. Ben ise paylaşmanın her iki kardeş için de daha adil olduğunu söyledim.

c. Arkadaşınızın görüşlerinden doğru olduğunu düşündüklerinizi kabul ediniz. Tutarsız ve geçersiz olduğunu düşündüğünüz görüşlerin ise yanlışlığını ortaya koyunuz. Etkinliği öğretmeninizin uygun gördüğü süre boyunca devam ettiriniz.

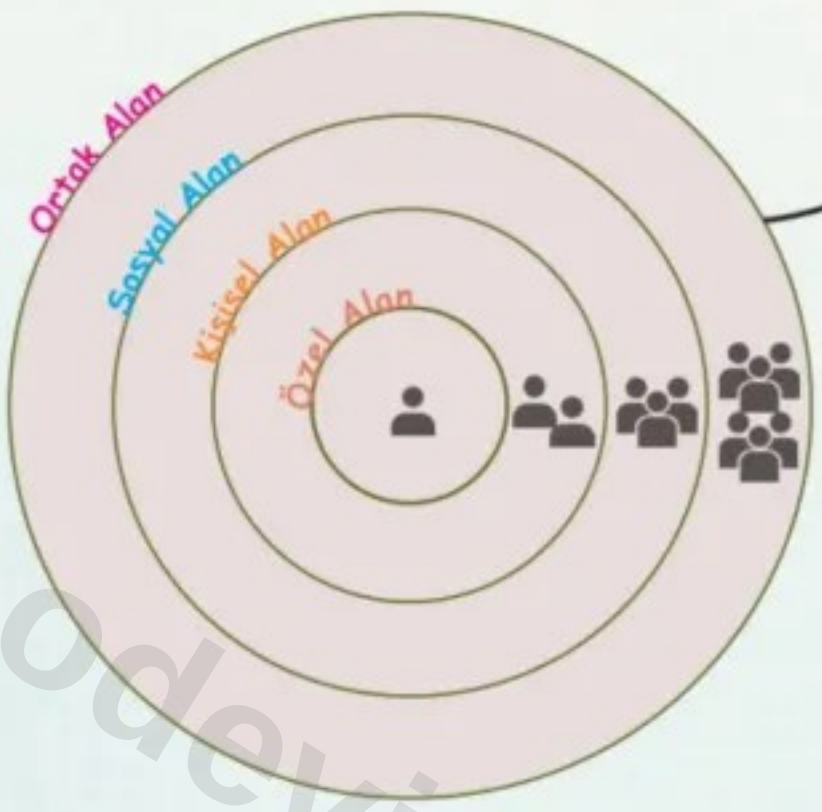
Bazı arkadaşlarımın "küçük olduğu için o oynamalı" görüşü bana mantıklı gelmedi. Çünkü paylaşmak hem saygı hem adalet göstergesidir. Doğru olan, sırayla oynamaktır; bu şekilde kimse üzülmez.

3. ANLATALIM

a. Günlük yaşamınızda şahit olduğunuz hitap şekillerini (iki öğretmen, esnaf ve müşteri, akrabalar, arkadaşlar arasında vs.) belirleyip defterinize yazınız.

İki öğretmen: "Hocam, toplantı saat kaçtaydı?"
Esnaf ve müşteri: "Buyurun efendim, ne alırsınız?"
Akrabalar: "Teyzeciğim nasılsın, iyi misin?"
Arkadaşlar: "Selam, ne yapıyorsun?"
Komşular: "Kolay gelsin Ayşe Hanım."

b. Aşağıdaki şekli inceleyiniz. Etkinliğin "a" maddesinde belirlediğiniz hitap ifadelerini bu şekildeki alanların özelliklerine göre defterinizde sınıflandırınız.

İnsanların birbiriyle olan ilişkilerini düzenlediği dört alan yandaki şekilde gösterilmiştir.

Özel Alan: Aile bireylerimiz

Kişisel Alan: Yakın arkadaşlarımız vb.

Sosyal Alan: Öğretmenlerimiz, komşularımız vb.

Ortak Alan: Tanımadığımız ama günlük yaşamda karşılaştığımız diğer kişiler vb.

Özel Alan:
Anneciğim, babacığım, kardeşim.

Kişisel Alan:
Canım arkadaşım, nasılsın?, selam.

Sosyal Alan:
Öğretmenim, Ayşe Hanım, Mehmet Bey, komşum.

Ortak Alan:
Buyurun efendim, kolay gelsin, günaydın.

c. Sınıflandırmanızdan hareketle bir konuşma yapınız. Konuşmanızı grafik, tablo, şekil, görsel vb. ile de destekleyebilirsiniz.

Bugün sizlere insanların birbirleriyle olan ilişkilerinde kullandıkları hitap alanlarından bahsedeceğim. Herkesin iletişiminde dört farklı alan vardır: özel, kişisel, sosyal ve ortak alan. Özel alanda ailemiz vardır, onlara "anneciğim, babacığım" gibi sevgi dolu ifadelerle hitap ederiz. Kişisel alanda yakın arkadaşlarımız bulunur, onlara "selam, nasılsın?" diyerek samimi davranırız. Sosyal alanda öğretmenlerimiz ve komşularımız yer alır, "öğretmenim, Ayşe Hanım" gibi saygılı ifadeler kullanırız. Ortak alanda ise tanımadığımız insanlara "buyurun efendim, kolay gelsin" deriz. Hitap biçimlerimiz, saygı ve sevgi göstergesidir.

www.odevjet.com